

AGAPPAQ QAR

... Otaqda əyləşmişdi. Və otaqda əyləşdiyi anda öten günlərini yada salırdı. Yada salırdı ki, niyə onun başına belə müsibətlər, çətinliklər, sıxıntılar gəldi? Nərgiz elə bir adam idi ki, ömrü boyu heç kəsi pislik eliməmişdi və ömrü boyu heç kimin paxıllığını da çəkməmişdi. Belə baxanda gerek onun taleyi və həyatı bu qədər acınacaqlı, bu qədər dərdli və bu qədər çıxılmaz vəziyyətdə olmamalıydı...

... Çox vaxt da özünü qınayırdı. Və deyirdi ki, bəxtim gətirmədi. Qız vaxtı həmişə ona deyirdilər ki, Nərgiz, sən nə gözəl qızsan? O da bu sözü eşidəndə sevinər və ürəyi atlanardı. Anası da deyirdi ki, ay bala, gözəl olana qədər gözəl bəxtin olsa yaxşıdır! Bu gözəllik nə vaxtsa Nərgizdən uzaq düşəcək, amma yaxşı bəxtsə bütün qapıları onun üzünə açacaq...

... Nərgiz o vaxtlar anasının dediklərinə bir o qədər də əhəmiyyət vermirdi: çünki onu nə bəxt düşündürürdü, nə də gözəllik! Özü də bilirdi ki, məhəllədə bütün qızlardan gözəldi. Və məhəllənin oğlanlarının da çoxunun gözü Nərgizdəydi. O da hər adamı bəyənib seçməz, hər adamın da sevgisinə cavab verməzdi. Qapılarına gündə bir elçi gələrdi. Atası da, anası da bu elçilərin əlindən lap boğaza yıqılmışdılar. Tay kişi də, arvad da elçilərə "yox" deməkdən lap tənəgə gəlmişdilər...

... Günlərin birində oğlanlardan biri Nərgizin "saqqızını" oğurlaya bildi. İşdən qayıdanda onun qabağını kəsdi və dedi:

- Sənə qurban olum, iyirmi dəfə elçilərimizi qapınızdan kor-peşman yola salmışınız. Dədən də ipə-sapa yatmır. Elə iki ayağını bir başmağa dirəyib deyir ki, mənim sizin oğlunuza verəsi qızım yoxdu, gedin tayınızı tapın! Sənin dedənə də, nənənə də canım qurban. Vallah, tay elçilər də utandığından sizə gəlmək istəmirlər. Hər dəfə oturanda çay gətirirlər, dədəngil də "hə" demədiyinə görə çay buz kimi olur və yenidən əliboş geri dönürlər. Qadan alım, heç olmasa bu dəfə bizimkilərə pis sifət göstərməyin. Axı mən yazığam?!

... Nərgiz diqqətlə oğlanın dediklərinə qulaq asdı, sonra isə özünün uzun, qumral saçlarını sıgallayaraq nazlı ədayla dilləndi:

- Sənin özün də az aşın duzu deyilsən. İndi ilan kimi dil çıxarırsan, amma evlənəndən

sonra sifətin dönüb olacaq mürdəşir. Oğlanlar hamısı ilk vaxtlar belə danışırlar. Elə ki, qızı evlərinə apardılar, bax, onda əsl sima üzə çıxır. Mən dədəmgilə heç nə deyə bilmərəm...

... Oğlan yenidən basıbağlamağa, dil tökməyə başladı:

- Sənin başına dönüm, məni kor-peşman eləmə! Əgər "yox" desən özümü öldürəcəm!..

Nərgiz gülərək:

- Sən özünü öldürən adama oxşamırsan, afiristin birisən - dedi.

Oğlan pörtüdü:

- Allaha and olsun, mən sözümün üstə möhkəm duracam. Nə desən nazınla oynayacam, tək razı ol!..

... Oğlanın ilan kimi dil çıxarması Nərgizi yumuşaltdı və əvvəlki Nərgizdən əsər-ələmət qalmadı. Gözünü bir nöqtəyə zilləyərək dedi:

- Qoy onda elçilərin axşam gəlsinlər! Mən razıyam!

"Razıyam" sözünü eşidəndə Oqtayın gözüne işıq gəldi. İstədi Nərgizin əlindən tutsun, qız əlini geri çəkdi. Nərgizin qırımını gören Oqtay büzüşüb qaldı. Handan-hana dilləndi:

- Elçilərimiz axşam sizdəilər...

... Üç gündən sonra elçilər Nərgizlə gəldilər. Yenə dədəsi fısıqçı çıxardı, ipə-sapa yatmaq istəmədi. Anası dedi ki, ay kişi, çox da zilə qalxma ey, oğlan qızın saqqızını oğurlayıb. Nərgiz deyir ki, razıyam. O deyəndən sonra tay biz neyləməliyik? Çıx elçilərin qabağına, xeyir-duanı ver!

... Elçilər masanın arxasında oturub Nərgizin atasını gözləyirdilər. Əvvəl anası gəldi, sonra da atası Yaqub kişi içəri daxil oldu. Arvadı onun "havasını" almışdı. Bayaqqı görkəmindən əsər-ələmət qalmamışdı. Kişi mum kimi yumuşalmışdı. Masanın üstünə pürrengi çay da gətirilmişdi. Elçilərin qabağında çay buğlana-buğlana qalmışdı. Onlar gözlərini Yaqub kişiye zilləmişdilər. Və gözləyirdilər ki, nə deyəcək. Zarafat deyil, bu tərs kişi dəfələrlə onları kor-peşman geri göndərmişdi. Kişi diqqətlə bir elçilərə baxdı, bir avadına baxdı, bir də masanın üstündə buğlanan armudu stəkanlardakı çaya baxdı. Çöhrəsində əvvəlki zəhər-zəhrimar təbəssümlə əvəzlənmişdi. Əvvəl "xoş gəlmisiniz" - dedi. Sonra da gözünü hərleyib oğlan tərəfin el-

çilərinə zillədi. Onlar hamısı Yaqub kişinin son sözünü gözləyirdi. Kişi də bunu hiss edirdi və bilirdi. Yaqub kişi bir daha buğlanan çaya baxdı. Bir daha gözlərini elçilərə sarı zillədi. Bir daha arvadına dönüb tamaşa etdi. Və sonra da dedi:

- Allah mübarək eləsin! Çayınızı şirin eləyin!

... Bir aydan sonra Nərgiz və Oqtayın toyu oldu. Toya o qədər adam gəlmişdi ki, iynə atsan yerə düşməzdi. Bir neçə il mehriban dolandıqlar və hətta bir qızları da dünyaya gəldi. Amma sonradan onların dedi-qoduları, söz-söhbətləri daha da çoxaldı. Oqtay gündə bir bəhanə edirdi: ya deyirdi işdən gec gəlirsən, ya da deyirdi məhəllədə filan oğlana niyə salam verdin?! Belə mənasız söz-söhbətlər onların ayrılmasına gətirib çıxardı...

... Otaqda tək oturmuşdu. Və bu hadisələrin hamısı onun gözüünün önündə yenidən canlanırdı. Nərgiz neçə illərdi tənha yaşayırdı. Nə atasına yük olur, nə də anasına. Bir qızı barəsində də səhərdən-axşama qədər götür-qoy eləyirdi. Deyir mən xoşbəxt olmadım, heç olmasa qızım xoşbəxt olsun. Və bu tək otaqda Nərgizi arayıb-axtaran da yoxdu, bir rəfiqəsi Xuramandan başqa. Elə bir bayram, elə bir gün olmaz ki, Xuraman o qapını açıb içəri girməsin...

... Və bəzən Nərgiz günlərlə, həftələrlə evdən çölə çıxmaq istəmir, özünə qapanır. Ən yaxşı halda evdəki televizor ona hayan olur. Kirayənişin qaldığı ev də onu sıxır. Çarpayının üstündə uzanıb öz-özünə düşünəndə anasının dediyi sözlər yenidən yadına düşür: "Qızın özü gözəl yox, bəxti gözəl olsun". Bax, bu sözdən düz 30 il vaxt keçir. Nərgiz elə indi də gözəldi... Nərgiz elə indi də qəşəngdi... Nərgiz elə indi də kimlər tərəfindənsə sevilir... Ancaq o, heç kəsin sevgisini qəbul eləmir. "Bir dəfə ailə qurdum bəxtim gətirmədi, ikinci dəfə bu addımı atmaram" - deyir. Heç atmır da.

... Əlini mobil telefonuna aparır. Yenidən rəfiqəsi Xuramana zəng vurur:

- Ay qız, hardasan? Neçə gündü görünürsən. Bəlkə xəstələnmişən?

Xuraman:

- Gözümdə mirvari suyu vardı. Ona görə də əməliyyat olunmuşam. Üç-dörd gün keçsin, gələcəm!

... Xuraman Yeni Günəşlidə yaşayırdı. Özü də rus dili müəlliməsiydi. Və onların uzun illərdi dostluğu, rəfiqəliyi təmənənəsiz olaraq davam eləyir. Nərgiz on gün, bir ay Xuramanı görməyəndə sanki dünya uçub altında qalır. Çünki uçub altında qalan dünyada ona Xuramandan savayı ikinci bir yaxın simsar insan yoxdu. Xuramanın da işi başından o qədər aşır ki, bəzən rəfiqəsinə gec dəyir. Bax, onda da Nərgiz um-küse eləyir. Xuraman təqaüddə olsa da, yenə fərdi qaydada sağirdlər hazırlayır və onlara rus dilini öyrədir. Çünki Nərgizin rəfiqəsi Xuraman çox savadlı, əxlaqlı və ziyalı bir xanımdı. Elədiyi yaxşılıqı heç vaxt kiməsə minnət qoyan deyil...

... Nərgiz yenidən darıxır. Düşüncələr onu lap yeniyetməlik, uşaqlıq dövrünə aparır. Bayırda yağan qar onu bir qədər üşütsə də, amma evin içində sobanın hərərəti qəlbinə bir rahatlıq gətirir. Pəncərədən yağan qara tamaşa edir. O yağan qar ağ kəpənək kimi yerə düşür və əriyir. Pəncərədən çölə baxanda kiminsə gəldiyini görür. Ancaq aydınlaşdırma bilmir ki, gələn kimdi. Qapı döyülən kimi açır və Xuramanı görür:

- Bayaqqan ürəyim partlayırdı. Nə yaxşı gəldin. Düşünürdüm ki, görəsən mən tək-tənha bu gün neyləyəcəyəm? Amma sənin gəlməyin məni sıxıntıdan xilas elədi.

Xuraman diqqətlə Nərgizə baxdı:

- Gör sənə nə gətirmişəm? Ürəyin istədiyi meyvələri, şirniyyatları almışam. Bir az bunlardan ye, sonra şəhərə çıxarıq. Rəngin-rufun da saralıb. Baxıram ki, kefin yoxdu.

... Hər ikisi o şirniyyatı səliqə ilə süfrənin üstünə düzürlər və pürrengi çayla çox ləzzətlə dadına baxırlar. Doyunca yeyəndən sonra Xuraman yenidən səslənir:

- Ay qız, dur gedək şəhərə! Bir az mağazaları gəzərik, sonra da gedərik bulvara. Evin havasını udmaqdan rəngimiz saralıb.

Heç olmasa ayda-ildə bir dəfə dənizin havasını udaq. Özü də görürsən nə gözəl qar yağır?!

... Nərgiz onunla razılaşır. Və hər ikisi qoşulub əvvəl ticarət mərkəzinə gedir, sonra da bulvara üz tuturlar. Qar bir az da möhkəm yağır. Onlar uzaqlaşdıqca yağın qarın içində görünməz olurlar...